

Na osnovu člana 44. Zakona o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja ("Službene novine Federacije BiH", br. 71/05 i 8/06), federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donosi

PRAVILNIK O OSNOVNIM ZAHTJEVIMA O KVALITETU ŠUMSKOG I HORTIKULTURNOG SADNOG MATERIJALA

Član 1.

Ovim Pravilnikom se propisuju osnovni zahtjevi o kvalitetu šumskog i hortikulturnog sadnog materijala.

Član 2.

Ovaj pravilnik se usklađuje sa Direktivom vijeća Evropske unije o stavljanju na tržište šumskog reproduccionog materijala broj 1999/105/EZ od 22.12.1999. godine u dijelu koji se ona na isti odnosi, kao i Preporukom Komisije Evropske unije broj:2012/90/EU od 14.2.2012. godine o smjernicama za prezentaciju informacija za identifikaciju pošiljki šumskog reprodukcijanskog materijala i informacijama koje sadrži dokument ili deklaracija dobavljača.

Član 3.

Pod kvalitetnim sadnim materijalom podrazumijevaju se jednogodišnje i višegodišnje sadnice lišćara i četinarara iz člana 3. Zakona o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja ("Službene novine Federacije BiH", br. 71/05 i 8/06) (u daljnjem tekstu: Zakon), koje su zdrave i neoštećene, dobivene generativnim ili vegetativnim putem a koje zadovoljavaju uvjete predviđene važećim propisima i standardima.

Član 4.

- (1) Kvalitet sadnog materijala se utvrđuje na osnovu kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja sadnica i njihovog zdravstvenog stanja prije vađenja sadnica u rasadniku.
- (2) Sadni materijal mora biti odgovarajuće kvalitete za stavljanje na tržište.
- (3) Odgovarajući kvalitet za stavljanje na tržište sadnog materijala utvrđuje se upućivanjem na opšta svojstva, zdravstveno stanje, vitalnost i fiziološko stanje.
- (4) Na osnovu kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja sadnice se svrstavaju u dvije kvalitetne klase: Klasa I i Klasa II.

Član 5.

- (1) Kvantitativni pokazatelji kvaliteta sadnog materijala su prečnik na vratu korijena sadnice i dužina nadzemnog dijela sadnice.
- (2) Korijenov vrat sadnice je dio sadnice gdje podzemni dio (korijenov sistem) prelazi u nadzemni (stabalce). Dužina nadzemnog dijela sadnice mjeri se od vrata korijena do vrha terminalnog pupoljka.

Član 6.

Dimenzije prečnika korijenovog vrata i dužine nadzemnog dijela sadnica utvrđuju se na sadnicama uzetim metodom slučajnog uzorka iz rasadnika.

Član 7.

- (1) Sadnice koje, pored ostalih zahtjeva zadovoljavaju kriterije prve i druge kvalitetne klase mogu se staviti u promet.
- (2) Izuzetno od stava 1. ovog člana u promet se mogu staviti sadnice koje ne zadovoljavaju kriterije prve i druge kvalitetne klase a koje imaju dobro razvijen i voluminozan korijenov sistem sa mikorizom.

Član 8.

Sadnice sa mikorizom se mogu staviti u promet po prijedlogu ovlaštene institucije za kontrolu sadnog materijala a na osnovu izdanog uvjerenja.

Član 9.

Kvalitativni pokazatelji kvaliteta sadnog materijala su:

- a) izražena osovina stabla sa jednim terminalnim izbojkom,
- b) zreo terminalni pupoljak,
- c) pravilno razvijen korijenov sistem,
- d) korijenov sistem sa velikim udjelom korijenovih dlačica,
- e) korijenov sistem sa mikorizom,
- f) dobar vitalitet,
- g) prirodna boja četina (kod četinara).

Član 10.

Sadnice moraju biti zdrave bez prisustva štetnih insekata i fitopatogena i bez vidljivih oštećenja od insekata i fitopatogena i oštećenja nastalih od drugih abiotskih i biotskih faktora.

Član 11.

- (1) Ako je fiziološko stanje sadnica zbog nepravilnog manipulisanja sadnicama loše, provodi se ispitivanje fiziološkog stanja sadnica pomoću, Šolander aparata.
- (2) Na osnovu fiziološkog stanja sadnica sadni materijal se stavlja odnosno isključuje iz prometa.

Član 12.

Iz prometa sadnim materijalom se isključuje sadni materijal na kome se evidentiraju slijedeći nedostaci:

- a) sadni materijal sa mehaničkim povredama koje nisu nastale podsijecanjem korijena ili nadzemnog dijela sadnica,
- b) djelomično ili potpuno suhe sadnice,
- c) sadnice sa više izbojaka,
- d) nepotpuno odrvenjele sadnice,
- e) sadnice sa oštećenim vršnim pupovima,
- f) nepotpuno grananje sadnice ili ono uopće ne postoji,
- g) oštećenje iglica na sadnicama naročito iglica iz zadnjeg vegetacionog perioda,
- h) sadnice sa oštećenim vratom korijena,
- i) sadnice sa urolanim korijenovim sistemom,
- j) korijen bez finih korijenovih dlačica,
- k) sadnice sa oštećenjima od štetnika,

- 1) sadnice sa oštećenjima nastalim nepravilnim lagerovanjem sadnica u hladnjačama.

Član 13.

- (1) Reznice iz roda *Populus* spp. kod kojih postoje bilo koji od sljedećih nedostataka nemaju odgovarajući kvalitet za stavljanje u promet:
- izbojak je stariji od dvije godine;
 - ima manje od dva dobro formirana pupa;
 - napadnute su nekrozom ili imaju oštećenja od štetnih organizama;
 - pokazuju znakove sušenja, upale kore, plijesni ili truleži.
- (2) Minimalne dimenzije za reznice iz roda *Populus* spp. iznose:
- minimalna dužina: 20 cm,
 - minimalni promjer na vrhu za prvu klasu je osam milimetara, a za drugu klasu je deset milimetara.
- (3) Prutovi iz roda *Populus* spp. koji imaju bilo koji od navedenih nedostataka nemaju odgovarajuću kvalitetu za stavljanje u promet:
- vegetativna sadnica je starija od 3 godine,
 - imaju manje od pet dobro formiranih pupova,
 - napadnuti su nekrozom ili imaju oštećenja od štetnih organizama,
 - pokazuju znakove sušenja, upale kore, plijesni ili truleži,
 - osim rezova od orezivanja imaju i druge rane,
 - imaju višestruke stabljike,
 - imaju jako iskrivljenu stabljiku,
- (4) Kvalitativni razredi za prutove:

Klasa	Najmanji promjer (mm) na srednjoj dužini	Najmanja visina (m)
Područje izvan Sredozemlja		
N1	6	1,5
N2	15	3,00
Sredozemno područje		
S1	25	3,00
S2	30	4,00

Član 14.

- 1) Sadni materijal mora biti odgovarajućeg kvaliteta za stavljanje u promet.
- 2) Odgovarajuća kvaliteta za stavljanje u promet sadnog materijala utvrđuje se upućivanjem na opće značajke, zdravstveno stanje, vitalnost i fiziološku kvalitetu.

Član 15.

- (1) Sadni materijal namijenjen područjima sa sredozemnom klimom može se stavljati u promet ako sadrži najmanje 95% sadnog materijala odgovarajućeg kvaliteta, te isti mora odgovarati zahtjevima u pogledu starosti i veličine navedenih u stavu (3) ovog člana.
- (2) Sadni materijal namijenjen područjima sa sredozemnom klimom, smatra se da nije odgovarajućeg kvaliteta za stavljanje u promet ako ima neki od sljedećih nedostataka:
- razna oštećenja, osim od orezivanja ili nastalih vađenjem,
 - premalo pupova sposobnih za razvoj vršnog izbojka,
 - višestruku stabljiku,
 - deformiran korijenov sistem,
 - znakove isušenosti, upale kore, plijesni ili truleži ili oštećenja od štetnih organizama,

f) neujednačen rast i razvoj.

(3) Starost i veličina biljaka sadnog materijala u Sredozemnom području:

Vrsta	Maksimalna starost (godine)	Minimalna visina (cm)	Maksimalna visina (cm)	Minimalni promjer žilišta (mm)
Pinus halepensis	1	8	25	2
	2	12	40	3
Pinus leucodermis	1	8	25	2
	2	10	35	3
Pinus nigra	1	8	15	2
	2	10	20	3
Pinus pinaster	1	7	30	2
	2	15	45	3
Pinus pinea	1	10	30	3
	2	15	40	4
Quercus ilex	1	8	30	2
	2	15	50	3
Quercus suber	1	13	60	3

(4) Ako se u uzgoju sadnog materijala iz stava (1) ovoga člana koristi kontejner, njegova zapremina mora biti najmanje 200 cm³, a za vrstu Pinus pinaster najmanje 120 cm³.

Član 16.

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o osnovnim zahtjevima o kvalitetu šumskog i hortikulturnog sadnog materijala („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/07).

Član 17.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".